

Simularea județeană a examenului național de bacalaureat 2025

Proba E. a)

Varianta 1

**Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară**

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

În DEX, citirea este definită ca fiind parcurgerea unui text pentru a lua la cunoștință de cele scrise, descifrarea unui limbaj, cunoașterea semnificației literelor care alcătuiesc cuvinte. Citirea seamănă mai mult cu dezlegarea unui puzzle, deoarece mai multe zone din cortexul cerebral sunt activate pentru a decoda textul. Cititul și scrisul au devenit activități esențiale pentru lumea în care trăim și tocmai din acest motiv avem tendința de a spune că ele sunt acte naturale sau talente înnăscute. Dar nu sunt. Cititul și scrisul sunt acte nenaturale, care s-au dezvoltat intenționat odată cu inventarea primului alfabet fonetic de către greci, aproximativ prin anul 750 î.Hr. Alfabetul latin pe care îl folosim astăzi a avut ca model alfabetul grecesc. Apariția lui a marcat una dintre cele mai ample revoluții intelectuale din istoria omenirii, deoarece s-a făcut trecerea de la o cultură orală, în care cunoștințele se transmiteau prin vorbire, la o cultură literară, în care scrisul a devenit un instrument de exprimare a ideilor.

A citi o carte lungă în tăcere solicită o capacitate de concentrare intensă timp îndelungat. Starea naturală a creierului uman este una de atenție împrăștiată, deoarece suntem predispuși să ne mișcăm privirea de la un obiect la altul pentru a fi conștienți cât mai mult de ceea ce se petrece în jurul nostru. Aceste schimbări rapide de atenție au fost cândva decisive pentru supraviețuirea noastră.

Lectura unei cărți solicita o atenție susținută, neîntreruptă, asupra unui singur obiect, iar acest lucru reprezenta un proces nenatural de gândire. Cititorul a trebuit să își antreneze creierul să ignore celelalte semnale din mediul înconjurător și să se focalizeze asupra unei singure sarcini, fără întrerupere, timp îndelungat.

Prin aceste schimbări, lectura a devenit un act meditativ. Cititorul își muta atenția de la fluxul exterior de stimuli către cel interior, unde întâlnea cuvinte, idei și emoții. Cu timpul, studiul tăcut a devenit o condiție a realizării intelectuale.

Cuvintele din cărți au întărit capacitatea oamenilor de a gândi abstract și au îmbogățit experiența legată de lumea fizică, lumea din afara cărții.

(text adaptat după Georgiana Gerea, *Tehnici de învățare*)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare din următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I.** Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

Lectura profundă, care necesită atenție din partea cititorului, presupune

- mutarea privirii de la un obiect la altul
- o condiție a realizării intelectuale
- activarea unei zone din cortexul cerebral
- talent înnăscut

- II.** Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**
- a. Scrisul și cititul au reprezentat o revoluție intelectuală minoră în istoria omenirii.
 - b. Apariția alfabetului a marcat trecerea de la cultura scrisă la cea orală.
 - c. Atenția cititorului este îndreptată spre factorii exteriori.
 - d. Lectura îi ajută pe oameni să descopere lumea reală.
- III.** Scrie pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre, una dintre literele (a-e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Cum a schimbat internetul modul în care citim astăzi

Internetul poate fi considerat cea mai puternică tehnologie de modificare a creierului de la apariția cărții încoace. Studii în domeniu au scos la suprafață care sunt diferențele dintre citirea paginilor web și citirea cărților tipărite. Se pare că cititorii de carte au o activitate mai bogată în zonele asociate cu limbajul, memoria și procesarea vizuală. ____ (1) Acest lucru se întâmplă deoarece, de fiecare dată când întâlnim un link pe o pagină web, creierul nostru ia o pauză de cel puțin o fracțiune de secundă pentru a-i permite cortexului prefrontal să evalueze dacă îl accesăm sau nu. ____ (2)

Cititul online ne întoarce la vremurile când se practica cititul continuu și greoi, cauzat de lipsa spațiilor dintre cuvinte. ____ (3)

Pagina web ne segmentează atenția și ne solicită și mai mult capacitățile cognitive, limitând învățarea și slăbind înțelegerea. Totuși, furnizarea de informații în mai multe forme nu afectează întotdeauna înțelegerea.

____ (4) Explicația este următoarea: creierul utilizează canale diferite pentru a procesa ceea ce vede și ceea ce aude. Cu toate acestea, să nu uităm că internetul nu a fost creat de educatori pentru optimizarea învățării.

Un lucru este clar: cititul superficial devine modul nostru dominant de lectură. De la stadiul de cultivatori ai cunoștințelor personale, ne transformăm în vânători de informații în mediul online.

(text adaptat după Georgiana Gere, *Tehnici de învățare*)

- a. Sunt mulți cei care afirmă că nu mai văd rostul de a citi o carte întreagă când, în câteva secunde, pot găsi pe Google informația de care au nevoie.
- b. Practic, devenim decodificatori de informație și nu mai beneficiem de conexiunile mintale bogate care se formează atunci când citim în profunzime și fără să ni se distragă atenția.
- c. Schimbarea atenției de la citirea și înțelegerea sensului la luarea deciziei, decizia de a accesa linkul sau nu, afectează înțelegerea și reținerea, în special dacă acest proces se repetă frecvent.
- d. Cercetătorii din domeniul educației au constatat că prezentările atent concepute, care combină explicațiile cu instrucțiunile audio și video, pot să amplifice învățarea elevilor.
- e. În schimb, cititorii de pagini web prezintă o activitate mai intensă în zonele prefrontale, asociate cu luarea deciziilor și rezolvarea de probleme.

- IV.** Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

Jakob Nielsen, consultant de design al (pagina) ____ (5) web, a efectuat un studiu în 2006, prin care a urmărit privirea utilizatorilor de web. El a pus 232 de oameni (a purta) ____ (6) o cameră de luat vederi care le urmărea mișcarea ochilor în timp ce citeau texte online și căutau (alt) ____ (7) conținuturi. Cercetătorul a descoperit

că foarte puțini citeau textul metodic, rând cu rând, așa cum se citește o pagină dintr-o carte. Majoritatea survolau rapid pe deasupra textului, ochii lor sărind în josul paginii, după un model ce seamănă aproximativ cu litera F. Nielsen a scris despre descoperirea sa că „F” vine de la „fast” (repede). Utilizatorii citesc conținutul online după un model diferit de cel (*a învăța*) ____ (8) în școală.

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

În primii ani de viață, eram nonconformist în mod naiv, fără să știu că sunt. Ca atâția alți copii, nu-mi doream decât să explorez lumea. Ceea ce și făceam, de dimineața până seara. Puteam să mă uit, de exemplu, minute în șir, de aproape, la un bondar vârgat și bâzâitor încurcat printre staminele unei flori, încercând să înțeleg ce face el acolo.

Când am mai crescut, am început să mă opun sistematic interdicțiilor. La cincisprezece-șaisprezece ani eram deja un răzvrătit conștient de condiția sa și identificat ca răzvrătit de către cei din jur. Înalt și puternic (foarte puternic, puteam să urc, cu o față în brațe, colina pe care era construită cetatea lui Ștefan cel Mare), ars de soare, cu părul des mereu încălzit de vânt, păream descins din imaginația lui Arthur Rimbaud. Scriam versuri, aveam elocvență și umor, eram un lider de opinie printre cei de vârsta mea.

Totul îmi plăcea la maturi, aprioric. Mă uitam pe stradă la trecători și îi disprețuiam pentru cum arătau, pentru cum mergeau, pentru ce spuneau. Despre cei urâți credeam, de exemplu, că sunt urâți din vina lor, că ar fi suficient să se concentreze ca să nu mai aibă umerii lăsați, nasul teșit sau gurile strâmbe. Parcă vorbea un demon din mine, intransigent și nemilos. Îmi este profund antipatic Alex cel de atunci. Dacă l-aș întâlni acum, l-aș pălmui.

De câte ori am citit răspunsurile scriitorilor la întrebări de genul „De ce scrieți?” am fost dezamăgit. Mi se părea că toate acele răspunsuri sună fals, că n-au nicio legătură cu realitatea, că fac parte dintr-o politică a promovării propriei imagini sau doar dintr-o retorică a condiției de scriitor, folosită mecanic.

De ce scriu? Caut un răspuns în adâncul conștiinței mele. Procedez ca un arheolog al memoriei și ajung la o experiență de la vârsta când încă nu știam să scriu. Tata îmi citea cu glas tare cărți de povești și cuvintele rostite de el mă transportau, mă fermecau, îmi răvășeau sufletul. Când rămâneam singur, mă analizam în felul meu. Ce se întâmplase? Cum reușise tata să mă tulbure? Ca să mă lămuresc, am făcut un experiment cu prietenii mei de joacă. Le-am povestit ceea ce îmi povestise tata. Și am constatat că reușesc și eu să-i emoționez.

La începutul începutului a fost deci plăcerea infantilă de a vedea că pot modifica starea sufletească a celor din jur – sau măcar expresia feței lor – după cum voiam.

Ulterior, scrisul a început să însemne și altceva pentru mine, dar nu mai contează, originea unei activități este chiar esența ei.

(text adaptat după Alex. Ștefănescu, *Mesaj către tineri. Redescoperiți literatura!*)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

I. Una dintre temele fragmentului selectat din textul literar *Mesaj către tineri. Redescoperiți literatura!* după Alex. Ștefănescu este experiențe fundamentale ale existenței. Precizează o altă temă identificată în textul dat, justificându-ți răspunsul în două-trei enunțuri.

6 puncte

II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a adolescentului Alex, menționând o modalitate de caracterizare a acestuia.

6 puncte

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să *argumentezi dacă este sau nu important ca un scriitor să împărtășească cititorilor viziunea sa despre actul scrierii sau elemente din propria sa biografie.* **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema experiențe fundamentale ale existenței. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar *Mesaj către tineri. Redescoperiți literatura!* după Alex. Ștefănescu.

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre următoarele elemente: curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text, menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea textului ales și a textului indicat;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.